RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

Definitieve versie
23 oktober 2023

Bestuurlijke opdracht 2024-2026

Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
1. Inleiding 6
2. Terugblik opdracht 2021 - 2023 7
3. Context nieuwe opdracht 9
4. Nieuwe opdracht: Investeer in onbenut arbeidspotentieel 11
Specifieke groepen in de nieuwe opdracht 12
Toelichting Pijler 1 12
Toelichting Pijler 2 13
Toelichting Pijler 3 14
5. Succesfactoren 15
Toelichting op de succesfactoren 15
6. Resultaatafspraken 2024- 2026 18
7. Investeren in inwoners 19
Onderbouwing 19
Resultaten 20
8. Advies Cliëntenraad RSD 23
8a. Advies Cliëntenraad 24
9. Afkortingenlijst 26
Bijlage 1 27
Het DNA van de RSD de Liemers 27
De Liemerse netwerkorganisatie voor werk, participatie en inkomen 27
Bijlage 2 30
Memo naar aanleiding van motie gemeenteraad Westervoort 30

Samenvatting

In de Liemers willen we dat iedereen ertoe doet en meedoet naar vermogen. We streven naar gelukkige, verbonden en betrokken inwoners in de Liemerse samenleving. Hierin is het hebben van bestaanszekerheid en een zinvolle dagbesteding een belangrijke basis. Voor de meeste inwoners van de Liemers is dit het geval, maar niet iedereen weet de weg of heeft de capaciteiten en mogelijkheden om dit te organiseren. Deze inwoners krijgen ondersteuning van RSD de Liemers.
De RSD verzorgt een inkomen voor die inwoners die geen of onvoldoende middelen voor het bestaan hebben. Ook helpt de RSD inwoners op weg in de samenleving. Het liefst naar betaald werk, als dat niet kan is maatschappelijke deelname het hoogste doel. We willen de mogelijkheden van deze inwoners benutten en versterken zodat ook zij kunnen meedoen.

Focus
De huidige tijd vraagt om het maximaal inzetten van al het onbenutte arbeidspotentieel. Juist de krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor inwoners om aan het werk te komen. De RSD zal daarom in deze nieuwe opdracht investeren in mensen met arbeidspotentieel binnen alle klantgroepen van de RSD. De taak die de RSD hierin heeft, wordt elk jaar groter sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 waardoor deze groep onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen
Samengevat ligt de focus van de RSD in de komende opdracht op de volgende drie pijlers;

- Onbenut arbeidspotentieel
- Blijf aan het werk
- Iedereen participeert

Extra aandacht voor mensen met een arbeidsbeperking, migratieachtergrond of werkenden met loonkostensubsidie
Deze groep kwam voorheen in de WSW of Wajong en vielen onder de verantwoordelijkheid van het UWV. Deze groep kenmerkt zich door complexere problematiek. Ook is er lang niet altijd sprake van doorstroming naar werk. Als er sprake is van werk, loopt de dienstverlening langdurig door, bijvoorbeeld in de vorm van Jobcoaching en Loonkostensubsidie (LKS).

De begeleiding en ondersteuning van mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking of werkenden met LKS vragen specialistische aandacht en daardoor ook tijd.

Extra aandacht voor jongeren tot 27 jaar
Jongeren in de uitkering vormen een kwetsbare groep in de samenleving. Als jongeren de aansluiting missen met het normale dagelijks leven, vergroot dit de kans op afglijden naar criminaliteit, radicalisering en/of verslaving en psychische problemen. Het verliezen van de aansluiting bij leeftijdsgenoten en vrienden, in combinatie met schaamte, leiden tot een sociaal isolement. Het investeren in jongeren draagt daarnaast bij aan sociale cohesie en inclusie. Door actief aan de slag te gaan met de jongeren, kan veel leed in de toekomst worden voorkomen of beperkt.

Extra aandacht voor kwetsbare inwoners
Lang niet alle inwoners met een uitkering zijn in staat om direct aan de slag te gaan. Vaak is er sprake van multi-problematiek. Deze kwetsbare inwoners zijn onvoldoende zelfredzaam. Zij hebben behoefte aan sociaal maatschappelijke ondersteuning en het vergroten van de bestaanszekerheid. De RSD zet zich dan ook in om deze inwoners te activeren en wanneer nodig toe te leiden naar hulp, vrijwilligerswerk of welzijnswerk. Verdergaande integrale samenwerking met gemeenten en andere betrokken partijen binnen het sociaal domein kunnen hierin cruciaal zijn. Samenwerking maakt dat sommige inwoners alsnog vlot de stap naar werk kunnen maken.

Opbrengsten bestuurlijke opdracht 2024 – 2026
De nieuwe opdracht 'Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel', leveren jaarlijks de volgende resultaten op:

1.	**250 inwoners per jaar zijn geplaatst op werk, scholing, bedrijf of beroep waarvan minimaal 75 met een arbeidsbeperking.**
2.	200 inwoners zijn werkfit gemaakt.
3.	Minimaal 80% heeft een duurzame plaatsing, langer dan 6 maanden.
4.	Stijging van het percentage 'mensen aan het werk met een loonkostensubsidie' is jaarlijks minimaal 10%.
5.	30% (270 van de +/- 900) van de inwoners die onder de groep zorg en ondersteuning valt (in trede 1 en 2a), krijgt actieve begeleiding.
6.	Van de preventieve informatie- en adviesgesprekken met jongeren (gemiddeld 200 per jaar) stroomt er maximaal 25% door naar de uitkering.
7.	Van de jongeren die, na het informatie- en adviesgesprek, in de caseload komen, is 90% (met uitzondering van de groep met een (tijdelijke) ontheffing) actief.

Door het aantal plaatsingen, dat extra gerealiseerd kan worden met de investering van deze bestuurlijke opdracht, wordt een besparing van € 2.632.500,00 gerealiseerd op de uitkeringslasten. Daarbij wordt door te investeren in de inwoners, die onder de doelgroep van de RSD vallen, direct geïnvesteerd in participatie, maatschappelijke deelname, inclusie, menselijke waardigheid en preventie van mogelijk oplopende problemen. Dit geldt juist ook voor mensen die de stap naar werk (nog) niet kunnen maken.

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

BESTUURLIJKE OPDRACHT RSD 2024-2026
OPBRENGSTEN PER JAAR

1. Inleiding

Participatie gaat over meedoen in de samenleving. Over gezien worden en kansen krijgen om bij te dragen naar vermogen. Meedoen klinkt simpel, maar dat lukt niet altijd voor iedereen. Als het moeilijk is om op eigen kracht te participeren, dan is er een stevig vangnet: de Participatiewet. Deze wet ondersteunt mensen als de bestaanszekerheid in gevaar komt[1]. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar geven hier vorm aan vanuit RSD de Liemers.
De RSD helpt inwoners met een uitkering als zij onvoldoende inkomen hebben om van te leven. Daarnaast helpt ze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt om de weg naar werk weer te vinden, of anderzijds te participeren naar vermogen. De RSD heeft gemiddeld 2.000 inwoners waarvoor zij een traject naar werk, meedoen naar vermogen en/of inkomen verzorgt.
Sinds 2018 geven de gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar, eens in de drie jaar, de RSD een opdracht met duidelijke geformuleerde doelstellingen en vooraf afgesproken resultaatafspraken mee. Dit hangt samen met de steeds actuele (maatschappelijke) ontwikkelingen op onze lokale economie en arbeidsmarkt. Met deze opdracht wordt door de gemeenteraden focus aangebracht in de dienstverlening van de RSD. De RSD stelt zich wendbaar op, en blijft bouwen aan verdere professionalisering.

De huidige opdracht, gestart op 1 juli 2021, loopt tot 31 december 2023. Omdat de huidige opdracht ten einde loopt, leggen we een nieuwe opdracht voor de RSD aan u voor. Deze nieuwe opdracht is tot stand gekomen door:

- bestuurlijke en ambtelijke input
- de jaarlijkse evaluaties uit 2021 en 2022
- het klanttevredenheidsonderzoek over 2022[2]

De nieuwe bestuurlijke opdracht “Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel” start op 1 januari 2024 en loopt door tot en met 31 december 2026. Tussentijds wordt er geëvalueerd en gestuurd om de resultaten te behalen.

[1] *Kamerbrief 28-11-2022 Stand van zaken participatiewet in balans*

[2] *Klanttevredenheidsonderzoek IO Research, rapportage maar 2023*

2. Terugblik opdracht 2021 - 2023

De RSD kijkt terug op een roerige maar succesvolle bestuurlijke opdracht die door de gemeenteraden in de zomer van 2021 is vastgesteld. Gedurende de opdracht heeft de RSD te maken gehad met de coronacrisis en werden we geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne. De stijgende energiekosten en inflatie heeft veel impact gehad op de bestaanszekerheid van onze inwoners. De RSD heeft hier een belangrijke rol in gespeeld door het uitvoeren van de tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers (Tozo) inclusief ondersteuning naar betere perspectieven voor ondernemers. Ook is er uitvoering gegeven aan de financiële toelage voor vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast heeft de RSD een grote rol gehad in het uitbetalen van de energietoeslag aan kwetsbare Liemerse inwoners. Deze extra taken zijn uitgevoerd naast de werkzaamheden vanuit de bestuurlijke opdracht.

Opbrengsten
Inmiddels draait de arbeidsmarkt op volle toeren en is door de RSD volop geïnvesteerd op inwoners met perspectief op werk. Door de inzet van ons Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON) wordt samen met partners een ruim aanbod aan begeleiding en (opleidings)trajecten geboden. Dit biedt inwoners de mogelijkheid om stappen richting de arbeidsmarkt te zetten. Hierdoor heeft de RSD gedurende de looptijd van de opdracht 921[3] inwoners geplaatst op werk, opleiding of eigen bedrijf.
Het aantal uitkeringsdossiers is van 1561, in juni 2021, gezakt naar 1451, in juni 2023, een daling van ruim 7%. Dit ligt ruim onder het landelijk gemiddelde. Tot slot blijkt dat onze inwoners tevreden zijn over de dienstverlening van de RSD. Uit het meest recente onafhankelijke klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat de RSD hier een 7,6 voor krijgt.

Door de jaarlijkse investering van € 1 miljoen, behorend bij de aflopende bestuurlijke opdracht, zijn meer inwoners actief begeleid naar werk, opleiding of een eigen bedrijf. Voor deze extra investeringen plaatste de RSD gemiddeld 200 inwoners per jaar naar werk, opleiding of een eigen bedrijf.
Met de extra investering is het de RSD gelukt jaarlijks gemiddeld 114 inwoners extra (bovenop de 200 plaatsingen) naar werk, opleiding of een eigen bedrijf te begeleiden. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt hebben bijgedragen aan het behalen van dit resultaat. Dit betekent een flinke besparing op de uitkeringslasten. Een gemiddelde uitkering kost de gemeente ongeveer € 18.000,- per jaar. Uitgaande dat niet iedere inwoner per 1 januari uitstroomt, rekenen we in het jaar van plaatsing een besparing van 50% mee. Daarnaast stroomt niet iedere inwoner volledig uit. Op basis van cijfers kunnen we stellen dat ongeveer 75% volledig uitstroomt. Dit betekent een besparing in 2021 van € 708.750 (105 inwoners vanaf 1 juli 2021 x € 18.000 x 0,5 x 0,75).
De duurzame uitstroom gedurende de looptijd van de vorige opdracht is 89% geweest, waardoor de uitstroom van 2021 ook in de daarop volgende jaren € 1.261.575 per jaar aan besparing oplevert (105 x € 18.000 x 0,89 x 0,75). Voor het jaar 2022 en 2023 is op dezelfde manier gerekend[4] waardoor de RSD gedurende de looptijd van de aflopende bestuurlijke opdracht een besparing van € 6.434.910 heeft gerealiseerd.

[3] *Feitelijke cijfers tot 1 juli 2023. Daarna is gerekend met een prognose tot eind 2023.*

[4] *Jaar 1: 105 X 18000 X 0,50 X 0,75 = € 708.750* *jaren erna: 105 X 18000 X 0,89 X 0,75 = € 1.261.575*
Jaar 2: 134 X 18000 X 0,50 X 0,75 = € 904.500 *jaar erna: 134 X 18000 X 0,89 X 0,75 = € 1.610.010*
Jaar 3: 102 X 18000 X 0,50 X 0,75 = € 688.500

Besparing	Aantallen boven de 200*	2021 (vanaf 1 juli)	2022	2023
Eerste jaar (helft 2021)	105*	€ 708.750	€ 1.261.575	€ 1.261.575
Tweede jaar (2022)	134		€ 904.500	€ 1.610.010
Derde jaar (2023)	102*			€ 688.500
Totaal	**341**	**€ 708.750**	**€ 2.166.075**	**€ 3.560.085**
Totale besparing looptijd bestuurlijke opdracht		**€ 6.434.910**		

* *Er is hier gerekend met uitstroom aantallen, het aantal plaatsingen ligt hoger aangezien RSD verantwoordelijk is voor doorplaatsing van inwoners met een loonkostensubsidie bij einde contract. Deze leveren echter één keer uitstroom op.*
* *Voor 2021 is uitgegaan van alle uitstroom boven de 100 aangezien het hier een halfjaar betreft*
* *2023 is een inschatting op basis van behaalde resultaten t/m juni waarbij doorgerekend is met de gemiddelde stijging per maand op basis van eerdere jaren.*

Maatschappelijke opbrengsten
Naast de besparingen op de uitkeringslasten zijn de brede maatschappelijk baten groot op het moment dat iemand gaat werken vanuit een uitkeringssituatie. Het betreft hier maatschappelijke baten op onder andere het gebied van gezondheidszorg, sociaal domein en veiligheid.
Op basis van cijfers van het CPB en SCP zijn de maatschappelijke besparingen als iemand vanuit een uitkering gaat werken € 25.000 per jaar[5]. Als we hier de besparing van de uitkeringslasten (gemiddeld € 18.000 per jaar) afhalen, levert dit een besparing op van € 7.000 per inwoner per jaar. Gedurende de aflopende opdracht zijn 341 inwoners, door de jaarlijkse investering van 1 miljoen euro, extra geplaatst naar werk, opleiding of eigen bedrijf. Dit levert jaarlijks een brede maatschappelijke besparing op van € 2.387.000 (341 x 7.000) per jaar op.

Belangrijkste bevindingen
Tijdens de aflopende bestuurlijke opdracht kreeg de RSD steeds meer te maken met een gunstige arbeidsmarkt voor werkzoekenden. Hierdoor hebben, met de ondersteuning van de RSD, veel inwoners die relatief makkelijk de stap naar werk konden zetten, de weg naar werk gevonden. Een aanzienlijk deel hiervan zijn mensen met een arbeidsbeperking die met voorzieningen, zoals loonkostensubsidie en/of jobcoaching aan de slag zijn gegaan. Hierdoor heeft de RSD flinke besparingen op de uitkeringslasten weten te realiseren.
Bij de inwoners die nog niet aan het werk zijn, is te zien dat de situaties complexer worden en ondersteuning intensiever kan zijn, waarbij integraal samenwerken nog belangrijker wordt dan het al was. Ook deze inwoners hebben juist nu meer kansen op de huidige aangetrokken arbeidsmarkt, eventueel in combinatie met het gebruik van de voorzieningen loonkostensubsidie en jobcoaching. De verwachting is echter dat het aantal plaatsingen gedurende de nieuwe opdracht vanaf 2024 lager zal liggen dan tijdens de huidige aflopende opdracht. De te verwachte besparingen zullen gedurende de nieuwe opdracht dan ook lager zijn.

Tot slot blijkt uit landelijke onderzoeken en ook uit ons eigen klanttevredenheidsonderzoek dat inwoners waarvoor werk (nog) geen optie is, meer behoefte hebben aan begeleiding en aandacht om sociaal en maatschappelijk mee te kunnen doen. Ook jongeren geven aan deze behoefte te hebben. Deze aandachtspunten worden dan ook meegenomen in de nieuwe bestuurlijke opdracht.

[5] *Nieuwsbericht Cedris "kwetsbare werkzoekende wordt dupe van krimp sociale infrastructuur" juli 2023*

3. Context nieuwe opdracht

Ontwikkelingen Arbeidsmarkt
De huidige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, waarbij krapte meer regel dan uitzondering is, bieden kansen voor inwoners die al langer in de uitkering zitten en die de afgelopen jaren, door de gemaakte keuzes, minder aandacht hebben gekregen. Het beschikbare budget was immers onvoldoende om alle inwoners, die onder de verantwoordelijkheid van de RSD vielen, actief te kunnen bedienen. Daarom zijn er destijds keuzes gemaakt om de inzet vooral te richten op mensen die relatief makkelijk de stap naar werk konden maken.
De huidige tijd vraagt echter om het maximaal inzetten van al het onbenutte arbeidspotentieel. Juist deze krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor inwoners om aan het werk te komen. De RSD zal daarom de komende jaren investeren in mensen met arbeidspotentieel binnen alle klantgroepen van de RSD. Hiervoor moet extra geïnvesteerd worden om deze inwoners, die veelal langer in de uitkering zitten en waarbij de persoonlijke omstandigheden complex kunnen zijn, te begeleiden richting werk.
De RSD heeft de ambitie om 250 inwoners per jaar te plaatsen richting werk, scholing of een eigen bedrijf. Ondanks dat deze begeleiding intensiever is, biedt de arbeidsmarkt van nu ook kansen. Hierdoor kan de RSD deze stevige ambitie neerleggen. De RSD wil hiermee, als belangrijke regionale netwerkorganisatie, haar bijdrage leveren aan het terugdringen van de krapte op de arbeidsmarkt. In de opdracht aan de RSD ligt de focus daarom primair op mensen met onbenut arbeidspotentieel.

Ontwikkelingen dienstverlening aan werkenden (niet-uitkeringsgerechtigde) met loonkostensubsidie
Een belangrijke doelstelling van de Participatiewet is dat meer mensen, ook met een beperking, aan het werk komen en blijven. Daarbij staat de mens centraal. Het bieden van de juiste begeleiding draagt bij aan de ambitie om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen[6]. De omvang van de nieuwe taken, die de RSD heeft gekregen sinds de invoering van de Participatiewet in 2015, behelst inmiddels een aanzienlijk aandeel van het werk. De laatste jaren is te zien dat het aantal uitkeringsdossiers van de RSD terugloopt, mede door de vele plaatsingen op werk en scholing. Aan de andere kant is een flinke toename te zien in onze dienstverlening aan werkzoekenden met een arbeidsbeperking. Hiervan is een aanzienlijk deel werkend en daardoor niet-uitkeringsgerechtigd, maar wordt voor deze mensen wel een loonkostensubsidie (LKS) verstrekt door de RSD. De complete groep van inwoners die de RSD bedient, is hierdoor niet geslonken. Hierbij zijn de werkzaamheden complexer geworden.

Gemeenten zijn sinds de invoering van de Participatiewet verantwoordelijk voor, een elk jaar groter wordende groep, inwoners met een arbeidsbeperking. Deze groep kwam voorheen in de WSW of de Wajong en vielen onder de verantwoordelijkheid van het UWV. Deze groep kenmerkt zich door complexere problematiek. De aantallen van deze groepen nemen in absolute zin jaarlijks toe, aangezien er lang niet altijd sprake is van doorstroming naar werk op korte of langere termijn[7]. Ook na plaatsing loopt de dienstverlening langdurig door. Voor deze doelgroep worden de instrumenten Jobcoaching en Loonkostensubsidie (LKS) ingezet.
Sinds juni 2022 worden deze instrumenten, op basis van uitvoeringsafspraken in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland, ook ingezet voor inwoners die langer dan een jaar werkloos zijn of waarvan het vermoeden van een verminderde loonwaarde bestaat. In 2022 werkten in totaal 187 inwoners met LKS. Deze groep wordt jaarlijks groter en komt bovenop de groep uitkeringsgerechtigden waaraan de RSD dienstverlening biedt. Voor deze hele groep zijn de gemeenten en daarmee de RSD verantwoordelijk om deze groep aan het werk te houden en wanneer nodig te ondersteunen naar een nieuwe baan. Deze wettelijke verplichting loopt door totdat de inwoner langer dan twee jaar heeft gewerkt zonder LKS en daarmee het minimumloon heeft verdiend. In de praktijk betekent dit vaak langdurige ondersteuning. Bovenstaande betekent dat de taken van de RSD sinds 2015 flink zijn uitgebreid en inmiddels zo groot zijn dat een aanzienlijk deel van onze tijd en middelen zich richt op het aan het werk houden van de groep niet-uitkeringsgerechtigden met LKS. Deze groep is dan ook een belangrijk onderdeel van deze en volgende bestuurlijke opdrachten.

[6] Monitoringsbrief Participatiewet van het ministerie van SZW juni 2021
[7] Rapport Onderzoek re-integratiekosten nieuwe doelgroep Participatiewet 2020

Landelijke ontwikkelingen
Het Rijk streeft er met de Participatiewet naar om een ieder mee te laten doen, zoveel mogelijk in betaald werk, maar waar dat niet mogelijk is ook in andere vormen van participatie. Wanneer werk (nog) niet mogelijk is, moet een gemeente dan ook kijken welke activiteiten ondernomen kunnen worden om een bijdrage te leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van de inwoner en aan de samenleving als geheel[8].
De afgelopen jaren heeft de RSD hier, door de gemaakte keuzes, minder aandacht aan kunnen geven. Hierdoor krijgt een groep van gemiddeld 900 inwoners in de uitkering maar zeer beperkte kansen om te kunnen participeren. Ook uit het meest recente klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat juist deze groep behoefte heeft aan meer aandacht van de RSD. De RSD gaat deze groep meer bedienen, zodat meer inwoners kunnen participeren.

Minister Schouten heeft een reeks concrete maatregelen voorgesteld die de werking van de Participatiewet moet verbeteren. Deze maatregelen beogen de scherpe kantjes van de participatiewet te verminderen en de “menselijke maat” weer terug te brengen. De mens moet weer meer centraal komen te staan. Er komt vanuit de wet meer ruimte voor maatwerk en er zal meer worden uitgegaan van vertrouwen. Hiermee wil de minister de Participatiewet weer meer in balans brengen. Deze wijzingen zullen doorgevoerd worden tijdens de looptijd van deze opdracht. De RSD omarmt deze verbeteringen die goed aansluiten bij het DNA van de RSD. Zij zal de ontwikkelingen dan ook actief volgen en hier vroegtijdig op anticiperen.

[8] Onderzoek door Berenschot in opdracht van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid: Ondersteuning en dienstverlening aan langdurig bijstandsgerechtigden, april 2021

4. Nieuwe opdracht: Investeer in onbenut arbeidspotentieel

Hieronder vindt u de drie focuspunten waarop de RSD zich de komende jaren gaat richten. Vervolgens vindt u een toelichting op deze drie pijlers en de succesfactoren die hiervoor nodig zijn.

Drie pijlers bestuurlijke opdracht 2024-2026		
1 **Onbenut arbeidspotentieel**	2 **Blijf aan het werk**	3 **Iedereen participeert**
Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel	***Investeer in mensen duurzaam aan het werk houden***	***Investeer in het mee laten doen naar vermogen wanneer werk (nog) niet aan de orde is***
Investeer over de volle breedte van onze klantgroepen waar arbeidspotentieel in zit. Heb hierbij aandacht voor klantgroepen die in de afgelopen jaren minder aandacht hebben gehad en waarvoor minder kansen zijn gecreëerd. Trajecten worden, indien nodig, doelmatig ingekocht bij het LEON.	Investeer in het duurzaam het werk houden van mensen. Beoordeel bij plaatsing de nazorg-behoefte en -noodzaak van de inwoner en zet hierop in, zodat zij aan het werk blijven en de werkgever ontzorgd wordt. Heb hierbij extra aandacht voor mensen met een arbeidsbeperking. Maak hierbij gebruik van LKS en Jobcoaching. Help inwoners met LKS bij het einde van een contract met het herplaatsen naar een nieuwe baan.	Investeer in de groep mensen met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is landelijk gezien ongeveer 50% van de uitkerings-gerechtigden in de uitkering[9]. Investeer hierbij in participeren, perspectief en bestaanszekerheid.
Blijf investeren in een inclusieve lokale arbeidsmarkt. Heb hierbij aandacht voor mensen met een arbeidsbeperking. Maak gebruik van LKS en nieuw beschut. Zie werken als medicijn. Bevorder in de begeleiding de zelfredzaamheid op alle levensgebieden en het in de eigen kracht zetten van de inwoner. Inkomenscoaches hebben aandacht voor het gebruik van alle financiële regelingen waar recht op is en schuldhulpverlening indien nodig.	Investeer bij uitstroom in de nazorg op het vergroten van de zelfredzaamheid en het verkleinen van de kans op uitkeringsafhankelijkheid in de toekomst. Heb hierbij aandacht voor het voorkomen of verkleinen van een eventuele inkomensterugval. Inkomenscoaches hebben aandacht voor het gebruik van alle financiële regelingen waar recht op is en schuldhulpverlening indien nodig. Blijf daarnaast aandacht houden op het simpel switchen in de keten. Is er sprake is van een (nog) niet werkende partner, dan is er ook voor deze persoon aandacht op het voorkomen van toekomstige uitkeringsafhankelijkheid.	Stimuleer en verleid inwoners die (nog) niet kunnen werken om een bijdrage te leveren aan de maatschappij en te participeren. Sluit hierbij steeds aan bij het doenvermogen van de inwoner. Investeer hierbij op toeleiding naar activerend werk, welzijnswerk, vrijwilligerswerk, hulpverlening of wekelijkse sport en/of hobby activiteiten.

[9] Rapport Nederlandse Arbeidsinspectie, Spiegel bestaanszekerheid 2022 pagina 9

Specifieke groepen in de nieuwe opdracht

Alle mensen met arbeidspotentieel
Uit eerdere evaluaties en vanwege de huidige krappe arbeidsmarkt blijkt dat de uitstroom komt uit alle groepen. Juist ook uit de groep die langer in de uitkering zit. In deze opdracht wordt daarom gefocust op alle inwoners met onbenut arbeidspotentieel, ongeacht de groep waarin de inwoner valt. De begeleiding en ondersteuning moet vervolgens aansluiten op de behoefte van de desbetreffende groepen, zoals mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking, werkenden met LKS of niet-uitkeringsgerechtigden.

Extra aandacht voor jongeren tot 27 jaar
Jongeren in de uitkering vormen een kwetsbare groep in de samenleving. Wanneer te weinig in deze jongeren wordt geïnvesteerd, kan dit langdurige gevolgen hebben. Als jongeren de aansluiting missen met het normale dagelijks leven, vergroot dit de kans op afglijden naar criminaliteit, radicalisering en/of verslaving. Daarnaast wordt de kans op psychische problemen veel groter, zoals een laag zelfbeeld, depressies en angsten. Ook kan het verlies van motivatie en zelfvertrouwen passiviteit tot gevolg hebben. Tot slot kan het verliezen van de aansluiting bij leeftijdsgenoten en vrienden, in combinatie met schaamte, leiden tot een sociaal isolement[10]. Bovenstaande geeft weer dat het cruciaal is altijd te investeren in jongeren. Door te investeren in jongeren in de bijstand kunnen we hen helpen bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden, zelfvertrouwen en veerkracht. Dit zijn essentiële aspecten die hen niet alleen in staat stellen om werk te vinden, maar ook om succesvol te zijn in andere aspecten van het leven. Het investeren in jongeren draagt daarnaast bij aan sociale cohesie en inclusie. Verder kan veel leed in de toekomst worden voorkomen of beperkt. De RSD zal daarom gedurende de looptijd van deze opdracht actief aan de slag zijn met alle jongeren. Voorkomen moet worden dat jongeren langdurig in de uitkering blijven en wanneer dit toch noodzakelijke blijkt, is het van belang dat ze zo actief mogelijk op hun eigen doenvermogen, meedraaien in de maatschappij.

Extra aandacht voor kwetsbare inwoners
Lang niet alle inwoners met een uitkering zijn in staat om direct aan de slag te gaan. De voornaamste reden hiervoor zijn gezondheidsproblemen, vaak ook op mentaal vlak. Daarnaast is er vaak sprake van multi-problematiek. Het gaat hier om kwetsbare inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn. Zij hebben behoefte aan sociaal maatschappelijke ondersteuning en het vergroten van de bestaanszekerheid. Een groot deel van deze groep is alleen bij de RSD in beeld omdat er (nog) geen andere ondersteuning loopt. De RSD zet zich dan ook in om deze inwoners te activeren en wanneer nodig toe te leiden naar hulp, vrijwilligerswerk of welzijnswerk. Hierbij wordt integraal samengewerkt met betrokken partijen. Uit de uitvoeringspraktijk blijkt dat wanneer dit gedaan wordt, sommige inwoners alsnog vlot de stap naar werk kunnen maken.

Toelichting Pijler 1

Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel

Het grootste knelpunt op dit moment is het tekort aan mensen op de arbeidsmarkt. Hierdoor staan werkgevers te springen om personeel, waardoor kansen ontstaan voor inwoners die al langer in de uitkering zitten. De klantmanagers van de RSD gaan investeren in de klantgroepen die bij de laatste bestuurlijke opdrachten minder aandacht hebben gekregen. Zij nemen de verantwoordelijkheid om kansen te creëren voor deze groep die dat op eigen kracht (nog) niet kan. Hierbij heeft de RSD aandacht voor en houdt rekening met de persoonlijke situatie van de inwoner, en wordt aangesloten bij het “doenvermogen” van deze persoon.

Ook juist voor specifieke groepen, zoals statushouders, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en jongeren, liggen nu veel kansen. Deze mensen zijn met de juiste begeleiding klaar te stomen voor deelname aan de arbeidsmarkt. Hiermee draagt de RSD haar steentje bij aan de regionale arbeidsmarkt en economie. De doelgroep zelfstandigen met een hulpvraag wordt hierbij ook gestimuleerd en ondersteund om mee te blijven doen of om te starten met meedoen in onze lokale economie.

[10] *Rapport Movisie, wat werkt bij het succesvol toeleiden van jongeren naar werk, 2019*

De RSD gaat nog meer inzetten op de inzet van LKS, ook voor mensen die (in eerste instantie) niet in het doelgroepregister thuishoren. De nieuwe financieringssystematiek draagt hieraan bij en faciliteert dit. Via het BUIG-budget krijgen de gemeenten vanaf 2022 het deel voor LKS op basis van realisatie.

De RSD biedt conform bestaand beleid in een aantal gevallen dienstverlening aan inwoners die geen uitkering bij ons ontvangen of gebruik maken van voorzieningen op grond van de Participatiewet. Het betreft hier niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) zonder LKS of jobcoaching. Het gaat hierbij om inwoners die geen opleiding volgen en ook niet werken. Afhankelijk van het inkomen en vermogen wordt voor de dienstverlening een eigen bijdrage gevraagd. De groep nuggers zonder LKS en jobcoaching is minimaal, maar ook juist binnen deze groep zitten mensen met onbenut arbeidspotentieel. Daarnaast werkt deze dienstverlening preventief tegen toekomstig uitkeringsafhankelijkheid. De RSD zet zich dan ook in om deze toch vaak kwetsbare groep naar werk of opleiding te begeleiden. Indien hiervoor passende trajecten vanuit de arbeidsmarktregio beschikbaar zijn, wordt hier gebruik van gemaakt.

Via een aanbesteding heeft de RSD voor haar Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON) een vijftigtal re-integratiebedrijven gecontracteerd. Klantmanagers kunnen voor elke inwoner een passend traject inkopen via het LEON. Het gebruik van LEON biedt veel verschillende mogelijkheden voor al onze doelgroepen, waaronder mensen met een arbeidsbeperking waarvoor onder andere LKS of Nieuw Beschut ingezet kan worden. Door de komst van LEON is de RSD niet langer afhankelijk van enkele grote partijen waaronder Scalabor. Het opzetten van een eventueel Liemers SW-werkbedrijf lijkt daarom niet logisch. Daarnaast zal het lastig worden om aan de noodzakelijke randvoorwaarden te voldoen (zie bijlage 2).

Ongeveer de helft van de doelgroep van de Participatiewet maakt gebruik van ondersteuning op andere leefgebieden of heeft dit nodig. Bij de begeleiding zal de RSD de zelfredzaamheid op alle levensgebieden stimuleren en actief verwijzen wanneer dit nodig is. Hierbij wordt werken als medicijn gezien. Dit betekent dat niet eerst andere “problemen” aangepakt worden maar dat dit zoveel mogelijk naast de re-integratie naar werk gedaan wordt. Juist werk kan (psychische) “problemen” op andere levensgebieden verbeteren. Door te ondersteunen op alle levensgebieden vergroot je de zelfredzaamheid en verklein je de kans op terugval. Het is hierbij essentieel voor klantmanagers dat er sociaaldomein-breed wordt samengewerkt.

Toelichting Pijler 2

Blijf aan het werk

Een grote groep inwoners die aan het werk is, heeft begeleiding nodig om aan het werk te blijven. Het gaat hier voor een groot deel om mensen met een arbeidsbeperking. Met de invoering van de Participatiewet wordt de groep mensen met een arbeidsbeperking, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn, elk jaar groter. Het doel van de Participatiewet is dat mensen zo regulier mogelijk aan de slag gaan, indien nodig met een loonkostensubsidie. Hierbij zijn gemeenten vanuit de Participatiewet verplicht te investeren in het aan het werk houden van deze groep. Hiervoor zet de RSD in op begeleiding na plaatsing en herplaatsing bij het einde van het contract van inwoners met LKS. Hiermee ontlasten we tegelijkertijd ook werkgevers.
Jobcoaching wordt voor de inwoners met LKS veelvuldig ingezet. Omdat dit een blijvende dienstverlening is voor een steeds groter wordende groep, gaat de RSD met voorrang gecertificeerde Jobcoaches in dienst van de RSD inzetten, wat goedkoper is dan het inkopen van deze dienst via LEON.

Uit onderzoek blijkt dat de belemmeringen om goed te kunnen blijven functioneren op de arbeidsmarkt vaak niet gelegen zijn in het werk, maar in andere levensgebieden[11].
Om de slagingskans op de arbeidsmarkt zo groot mogelijk te maken, hebben mensen in de Participatiewet continuïteit in de begeleiding en integrale ondersteuning nodig. Naast begeleiding van mensen in de uitkering, gaat de RSD de nadruk van begeleiding steeds meer leggen op begeleiding van mensen die aan het werk zijn om toekomstige uitkeringsafhankelijkheid te voorkomen.

[11] *Onderzoek door Berenschot in opdracht van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid: Ondersteuning en dienstverlening aan langdurig bijstandsgerechtigden, april 2021*

Ook bij het aan het werk houden van de voormalig bijstandsontvangers van de RSD gaat de RSD in de ondersteuning de zelfredzaamheid op alle levensgebieden stimuleren en actief verwijzen wanneer nodig. Door te ondersteunen op alle levensgebieden vergroot je de zelfredzaamheid en verklein je de kans op terugval.
Hiervoor is het essentieel dat er sociaaldomein-breed wordt samengewerkt. Hierdoor wordt ook het switchen in de keten vereenvoudigd.

Angst voor terugval in inkomen kan inwoners met een uitkering weerhouden om de stap naar werk te zetten of aan het werk te blijven. Hierbij speelt ook dat een aanzienlijk deel geen of onvoldoende gebruik maakt van de financiële regelingen waar ze recht op hebben. De inkomenscoaches moeten hierin ondersteunen en actief verwijzen, zodat belemmeringen wegnomen of verkleind worden.

Toelichting Pijler 3

Iedereen participeert

Lang niet alle inwoners met een uitkering zijn in staat om direct aan de slag te gaan. Landelijk geven twee op de drie bijstandsontvangers aan nu niet te kunnen werken. Gezondheidsproblemen, ook op mentaal vlak, worden het meest genoemd. Daarnaast is er veel sprake van multi-problematiek.
Professionals in de uitvoering bij gemeenten geven aan dat betaald werk ook op termijn lang niet voor iedereen in de Participatiewet haalbaar is. Aan de hand van een inventarisatie onder gemeenten blijkt dat ongeveer 50% van de bijstandsgerechtigden behoefte heeft aan sociaal-maatschappelijke ondersteuning en dat de bestaanszekerheid onvoldoende is geborgd. Ook de zelfredzaamheid wordt vaak overschat. Daardoor komen mensen aan de kant te staan en wordt de kans-ongelijkheid vergroot, vooral ook voor kinderen in deze gezinnen. Door te investeren in deze mensen wordt ook indirect in de volgende generaties geïnvesteerd.

De RSD heeft een centrale rol in het creëren van bestaanszekerheid als er geen recht meer is op andere regelingen én het mee laten doen naar vermogen van onze inwoners. In de nieuwe opdracht mag de naam “Participatiewet” meer eer aan worden gedaan. Zeker als het gaat om een inclusieve samenleving waarbij iedereen participeert naar vermogen, ook wanneer werk (nog) niet mogelijk is. Het Rijk streeft er in de laatste ontwikkelingen steeds meer naar om dit te realiseren. Van gemeentes wordt steeds meer verwacht om activiteiten in te zetten die een bijdrage leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van de inwoner en aan de samenleving als geheel. De RSD speelt hierin een centrale rol omdat het voor een groot gedeelte de klantgroep van de RSD betreft. De RSD gaat daarom inwoners die (nog) niet kunnen werken, stimuleren en verleiden om een bijdrage te leveren aan de maatschappij en te participeren. Daarbij wordt geïnvesteerd op toeleiding naar activerend werk, welzijnswerk, vrijwilligerswerk, hulpverlening of wekelijkse sport en/of hobby activiteiten. Participeren verhoogt het welbevinden van inwoners en geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen. Hierbij zal de RSD zich altijd richten op de inwoners die dit het meeste nodig hebben. Dit zijn de meest kwetsbare inwoners, waar nog geen of onvoldoende ondersteuning op is ingezet en die het zelf (nog) niet lukt hier regie in te nemen. Dit zijn voornamelijk inwoners die alleen zichtbaar zijn voor de RSD.

De inkomenscoaches gaan in hun contact met inwoners het gebruik van financiële regelingen stimuleren en wanneer nodig hierbij ondersteunen, zodat de bestaanszekerheid versterkt wordt.

5. Succesfactoren

Hieronder staan succesfactoren waarop de RSD zal investeren om daarmee het succes van de drie pijlers van de bestuurlijke opdracht te ondersteunen en te vergroten.

Succesfactoren voor de drie pijlers			
Vakmanschap	***Toegankelijkheid***	***Netwerkorganisatie***	***Integraal samenwerken***
Investeer in het goed kennen van de inwoner. Onderzoek gezamenlijk met de individuele inwoner en betrokken netwerkpartners de behoefte en de mogelijkheden van de inwoner en laat de dienstverlening hierop aansluiten. Houd bij alle dienstverlening focus op het werken volgens het vastgestelde DNA van de RSD, gericht op perspectief, maatwerk en vakmanschap. Hierbij is aandacht voor de landelijke ontwikkelingen omtrent de “menselijke maat” en de “Participatiewet in balans”. Blijf investeren in LEON, zodat trajecten altijd op maat kunnen worden ingekocht.	Zorg voor begrijpelijk en toegankelijk taalgebruik in de schriftelijke en mondelinge communicatie naar mensen. Investeer in het gebruik van ondersteunende illustraties voor inwoners die moeite hebben met lezen. Zorg dat de rechten en plichten die bij de uitkering horen begrepen worden door de inwoner. Blijf zorgdragen voor laagdrempelige, begrijpelijke en veilige digitale toegankelijkheid.	Blijf investeren in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland om te zorgen voor een goede invulling van de opdrachten vanuit het Rijk. Gebruik een evenredig deel van de middelen in de regio voor onze drie pijlers ,zodat dit ten goede komt aan de inwoners van de Liemers. Volg hierbij de ontwikkelingen van een eventueel arbeidscentrum en investeer in de samen-werking met het WSP, de regionale 3 O’s en vakbonden. Blijf investeren in partners binnen het Leer- en Ontwikkelnetwerk van de RSD.	Bevorder zelfredzaamheid op alle levensgebieden en het in eigen kracht zetten van de inwoner. Werk hierbij integraal en sociaaldomein-breed samen waar dit mogelijk is. Leg hierbij de focus op preventie, participeren en bestaanszekerheid.

Toelichting op de succesfactoren

Vakmanschap

De RSD houdt in haar dienstverlening rekening met de wensen, mogelijkheden en het denk- en doenvermogen van de inwoner en sluit hierop aan. Ook wordt rekening gehouden met de persoonlijke leefsituatie van de inwoner. Juist door in de dienstverlening aan te sluiten bij de inwoner, ontstaat er ruimte voor ontwikkeling. Dit betekent dat de RSD vanaf de start van het traject methodisch werkt. Dit houdt o.a. in dat de klantmanager een goed beeld heeft van de inwoner en in afstemming met deze inwoner een traject kiest waarin gewerkt kan worden aan de juist gestelde doelen. Doelen en het in te zetten traject sluiten altijd aan bij de mogelijkheden, kennis en kunde van de inwoner. De RSD blijft investeren in de medewerkers om te werken volgens het vastgestelde DNA, gericht op perspectief, maatwerk en vakmanschap (zie bijlage 1).

Menselijke maat en Participatiewet in Balans
Onder 'de menselijke maat' wordt verstaan: het recht doen aan de belangen van burgers bij de totstandkoming en uitvoering van beleid, wet- en regelgeving[12]. Het behelst het mensbeeld dat wordt gehanteerd zowel bij het opstellen van beleid als bij de uitvoering van wet -en regelgeving. Het gaat daarnaast ook over maatwerk in de uitvoering en hoe de dienstverlening is vormgegeven. Uit de landelijke discussies over de 'menselijke maat' zijn herzieningen voor de Participatiewet in ontwikkeling onder de noemer 'Participatiewet in balans'. Er mag weer meer oog komen voor de mens achter de uitkering waarbij vertrouwen centraal komt te staan. De 'scherpe randjes' van de Participatiewet worden hiermee minder.

In de dienstverlening van de RSD blijft daarom focus liggen op het centraal stellen van de inwoner. Ook worden landelijke ontwikkelingen omtrent de 'menselijke maat' en de 'Participatiewet in balans' actief gevolgd. Hierop wordt geanticipeerd en waar mogelijk gelijk toegepast.

LEON (Leer- en Ontwikkelnetwerk RSD)
Door de komst van LEON heeft de RSD voor elke inwoner in elke ontwikkelfase een passend aanbod. Hierdoor is de RSD in staat een traject op maat vorm te geven voor iedere inwoner. Door middel van LEON heeft de RSD deskundigheid, specialisme en innovatie uit de lokale markt in huis gehaald. We zijn hierdoor niet afhankelijk van enkele grote partijen in de regio. Hierdoor blijft een passende aanbod voor iedere inwoner gewaarborgd. Er wordt alleen tot inkoop overgaan via LEON als dit nodig is en bijdraagt aan de doelen voor de inwoner.

Toegankelijkheid
De RSD is een toegankelijke, benaderbare en laagdrempelige lokale overheidsorganisatie. Voor de nieuwe opdracht blijft dat we als RSD investeren in begrijpelijk en toegankelijk taalgebruik in de schriftelijke en mondelinge communicatie naar onze inwoners. We investeren in het gebruik van ondersteunende illustraties voor inwoners die moeite hebben met lezen. De RSD blijft investeren in het duidelijk overbrengen van de rechten en plichten die bij de uitkering horen, zodat deze door alle klantgroepen begrepen worden, ook statushouders, mensen met een leesbeperking of een licht verstandelijke beperking. Daarnaast blijft de RSD zorgdragen voor laagdrempelige, begrijpelijke en veilige digitale toegankelijkheid, zowel via de website als via de RSD app.

Netwerkorganisatie
Binnen het werkveld werk en inkomen is een groot aantal partijen actief. Binnen dit geheel aan actoren neemt de RSD door de wettelijke taken die ze uitvoert een centrale positie in als netwerkorganisatie. Een goede samenwerking met alle betrokken organisaties in het werkveld is cruciaal. De RSD is actief in een groot aantal verschillende netwerken. Hierdoor kan de RSD optimale dienstverlening bieden aan alle verschillende klantgroepen. Voor inwoners met een migratieachtergrond werkt de RSD bijvoorbeeld weer met andere netwerkpartners samen dan voor inwoners met een Nederlandse achtergrond.

Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland
De RSD is actief in de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland. De RSD wil er op deze manier aan bijdragen dat de Liemerse inwoners zoveel mogelijk profijt hebben van de AMR-middelen. Binnen alle arbeidsmarktregio's in Nederland heeft een eigen Regionaal Werkbedrijf (RWB) de wettelijke opdracht om zorg te dragen voor de uitvoering van de Landelijke banenafspraak in de betreffende arbeidsmarktregio. Sociale partners (vakbonden en werkgeversorganisaties), UWV, gemeenten, SBB en onderwijsinstellingen maken deel uit van het RWB.
De afgelopen jaren heeft het Rijk daarbovenop regelmatig extra incidentele middelen aan de arbeidsmarktregio's verstrekt om bij te dragen aan de oplossing van knelpunten op de arbeidsmarkt. Mede hierdoor is ook het RWB Midden-Gelderland zich langzamerhand op meer gaan richten dan alleen de Landelijke banenafspraak. Ook tijdens de Coronapandemie hebben de arbeidsmarktregio's extra middelen gekregen en zijn de Regionale Mobiliteitsteams (RMT's) in het leven geroepen. De minister heeft in een kamerbrief laten weten dit een structureel karakter te willen geven. De uitwerking hiervan en de besluitvorming hierover zal voor een groot deel gedurende de nieuwe opdracht plaatsvinden. De RSD zal dit actief volgen, betrokken blijven en hierop anticiperen ten gunste van de ontwikkeling voor onze inwoners.

[12] *Rapport tijdelijke commissie uitvoeringsorganisatie; Tussen balie en beleid februari 2021*

LEON (leer en Ontwikkelnetwerk RSD)
Via een aanbesteding heeft de RSD voor haar Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON) een vijftigtal re-integratiebedrijven gecontracteerd. De verschillende fases van de re-integratie naar werk zijn met behulp van een honingraatmodel van verschillende tegels gevisualiseerd in een door de RSD en VNG ontwikkeld “werklandschap”. Voor elke tegel is er specifieke dienstverlening gecontracteerd. Er zijn zowel bedrijven gecontracteerd die trajecten aanbieden die geschikt zijn voor een groot deel van de inwoners met een PW-uitkering als bedrijven die gespecialiseerd zijn in bepaalde achtergronden of problematieken (bijvoorbeeld detentieverleden of autisme). Voor de klantmanager is dit complete aanbod binnen LEON een randvoorwaarde om goed trajectregie te kunnen voeren.

Overige netwerken waarin de RSD blijft investeren
De RSD blijft de komende opdracht investeren in de nauwe contacten met de beroepsvereniging voor klantmanagers (SAM). Daarnaast blijven we actief participeren binnen Divosa, de Euregio Rijn-Waal, de Liemerse Ambassade, de provincie Gelderland en de VNG.

Integraal samenwerken
Ongeveer de helft van de doelgroep van de Participatiewet ontvangt, naast inkomens- en re-integratieondersteuning vanuit de gemeente, ook nog ondersteuning op andere leefgebieden zoals vanuit de WMO of de GGZ[13]. Dit betekent dat er vaak problemen zijn op meerdere leefgebieden. Daarom moet er samengewerkt worden om gewenste resultaten te behalen en dienstverlening op elkaar af te stemmen ter bevordering van de inwoner.
Meer nog dan tijdens vorige opdrachten is het van belang, bij het aanboren van klantgroepen die verder van de arbeidsmarkt afstaan, om integraal samen te werken. De RSD krijgt dan ook de opdracht om integraal samen te werken binnen het sociaal domein. Zowel de RSD als de drie gemeenten staan gezamenlijk voor de opgave om de integrale samenwerking verder door te ontwikkelen. De opdrachtgever draagt zorg voor de randvoorwaarden bij de gemeenten en de opdrachtnemer voor de randvoorwaarden bij de RSD die nodig zijn om de integrale samenwerking door te kunnen ontwikkelen.

[13] Rapport Nederlandse Arbeidsinspectie, Spiegel bestaanszekerheid 2022

6. Resultaatafspraken 2024- 2026

1 **Onbenut arbeidspotentieel**	2 **Blijf aan het werk**	3 **Iedereen participeert**
250 inwoners per jaar zijn geplaatst op werk, scholing, bedrijf of beroep waarvan minimaal 75 met een arbeidsbeperking.	Minimaal 80% heeft een duurzame plaatsing, langer dan 6 maanden.	30% (270 van de +/- 900) van trede 1/2a, krijgt actieve begeleiding naar: • Voorbereiden traject naar werk. • Anderzijds om naar vermogen mee te doen in de maatschappij (bijvoorbeeld door toeleiding naar activerend werk, welzijnswerk, vrijwilligerswerk of wekelijkse sport en/of hobby activiteiten). • Hulpverlening
200 inwoners zijn werkfit gemaakt	Stijging percentage LKS'ers is jaarlijks minimaal 10%	

Extra investeren op jongeren

- Van de preventieve informatie en adviesgesprekken (gemiddeld 200 per jaar) stroomt er maximaal 25% door naar de uitkering.
- Van de jongeren die, na het informatie- en adviesgesprek, in de caseload komen, is 90% (met uitzondering van de groep met een (tijdelijke) ontheffing) actief op één van onderstaande tegels:

7. Investeren in inwoners

De uitvoering van de nieuwe opdracht vraagt om een financiële investering, zodat we daarmee de juiste aandacht kunnen geven aan de Liemerse inwoners. Van de RSD wordt verwacht om met hetzelfde (geïndexeerde) bedrag als in de vorige opdracht, de KPI's te behalen. Dit is een bedrag van 1,1 miljoen per jaar. Daarnaast wordt met deze opdracht extra geïnvesteerd in de meest kwetsbare inwoners en jongeren. Voor beide onderdelen vraagt dit per jaar een extra investering van 1,5 ton per jaar, samen 3 ton per jaar.

In totaal vraagt deze opdracht om een investering van **1,4 miljoen per jaar**.

Onderbouwing

Prognose bestandsontwikkeling
Voor de verwachting van de bestandsontwikkeling baseert de RSD zich op de meeste recente september-circulaire. Deze is ook toegelicht in de kaderbrief van de SDL met de meerjarenbegroting van 22 december 2022. Voor de looptijd van deze opdracht wordt een gemiddelde jaarlijkse bestandstoename van 2,4% verwacht.
De RSD heeft enige invloed op de instroom. Wanneer iemand recht heeft, moet een uitkering worden toegekend. Het is dan ook belangrijk om vóór het recht ontstaat, actie te ondernemen. Wanneer hier regionale projecten beschikbaar voor zijn, bijvoorbeeld vanuit het RMT, zal de RSD hier gebruik van maken voor onze inwoners. Ook is het belangrijk dat de RSD inzet op bemiddeling en werkfit maken van inwoners met een WW-uitkering die op zijn eind loopt.
De inkomenscoaches beoordelen kritisch elke aanvraag en onderzoeken of aanspraak op voorliggende voorzieningen gemaakt kan worden. Zij zullen de inwoner warm overdragen aan de instantie die de voorliggende voorziening verstrekt.
De invloed van de RSD op de instroom is beperkt. Wel kan de RSD veel meer invloed uitoefenen op de uitstroom. Gemeenten en RSD zullen dan ook stevig sturen op de afgesproken resultaatafspraken.

Doelstelling
De arbeidsmarkt, economie en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de bestanden van de RSD zijn lastig in te schatten, door steeds wisselende niet vooraf te voorspellen factoren van buitenaf. Desalniettemin legt de RSD de ambitie neer om steeds onder de landelijke prognoses van de bestandsontwikkeling te blijven en op die manier de uitkeringslasten te drukken. Door middel van de gestelde KPI's, is de RSD in staat uitstroom te genereren waardoor het aantal uitkeringsdossiers onder controle blijft.

De RSD streeft er gedurende de looptijd van deze opdracht naar om op of onder de vastgestelde verwachte landelijke bestandsontwikkeling, zoals benoemd in de septembercirculaire, te blijven.
De taakstelling vanuit het Rijk is om zo weinig mogelijk uitkeringen te verstrekken waarbij werk altijd boven een uitkering gaat. Aan de andere kant doet iedereen mee en hebben we de taak om zoveel mogelijk mensen, waaronder mensen met een arbeidsbeperking, richting werk te begeleiden, waarvoor voorzieningen ingezet worden. Het aantal inwoners dat dienstverlening van de RSD ontvangt kan daarom toenemen, het aantal uitkeringsdossiers moet daarin tegen onder controle blijven.

Ons streven is er daarom op gericht om met het aantal uitkeringsdossiers op of onder het landelijk gemiddelde te blijven. De meeste recente septembercirculaire gaat uit van de volgende procentuele ontwikkeling:

Uitkeringsdossiers	Definitief 2022	Verwacht 2023	Verwacht 2024	Verwacht 2025	Verwacht 2026
% t.o.v. het jaar ervoor	-3,98%	+ 2,3%	+ 3,1%	+ 1,8%	+ 2,4%
Aantallen	1425	1458	1503	1530	1567

Resultaten

Behalen van onze resultaatafspraken
Door te investeren in de Liemerse inwoners, die gebruik maken van de dienstverlening van de RSD, kunnen de resultaatafspraken uit hoofdstuk 6 gerealiseerd worden. Het doel is dat zoveel mogelijk (in ieder geval 250 per jaar waarvan > 75 met een arbeidsbeperking) inwoners duurzaam geplaatst worden op werk, school of eigen bedrijf. Verder levert deze opdracht een groei op van het aantal plaatsingen van mensen met een arbeidsbeperking naar betaald werk. Ook worden er meer kansen richting (betaald) werk gecreëerd voor inwoners die langer in de uitkering zitten. De RSD streeft hierbij naar een klanttevredenheidsscore van tenminste een acht. Door te werken aan onze KPI's verwachten we op of onder de landelijk te verwachte toename van uitkeringsdossiers te blijven. Dit heeft direct impact op de druk op de uitkeringslasten. Ook wordt hiermee de groei van het aantal inwoners die aanspraak maken op de bijstand beperkt.

Besparing op de uitkeringslasten
Door de huidige bestuurlijke opdracht voort te zetten, kunnen meer inwoners actief begeleid worden naar werk. Vóór de inzet van bestuurlijke opdrachten plaatste de RSD gemiddeld 200 inwoners per jaar naar werk, opleiding of een eigen bedrijf. Met de extra investering is het voor de RSD mogelijk jaarlijks 50 inwoners extra naar werk, opleiding of een eigen bedrijf te begeleiden. Een gemiddelde uitkering kost de gemeente ongeveer € 18.000,- per jaar. Uitgaande dat niet iedere inwoner per 1 januari uitstroomt, nemen we deze besparing voor 50% mee. Daarnaast zal niet iedere inwoner volledig uitstromen en gaan we uit van 75%. Dit betekent in het eerste jaar een besparing van € 337.500,- (50 x € 18.000 x 0,5 x 0,75). Op basis van onze eerdere resultaten is 80% van onze uitstroom duurzaam, waardoor de uitstroom van jaar één ook in jaar twee en drie € 540.000,- per jaar aan besparing oplevert (50 x € 18.000 x 0,8 x 0,75). Voor de looptijd van de bestuurlijke opdracht betekent dit een besparing van € 2.632.000,-in totaal.

	2024	2025	2026
Besparingen vanuit 2024	**€ 337.500*** *Besparing door uitstroom 2024 (jaar 1)*	**€ 540.000** *Doorlopende besparing door uitstroom 2024 (jaar 2)*	**€ 540.000** *Doorlopende besparing door uitstroom 2024 (jaar 3)*
Besparingen vanuit 2025		**€ 337.500** *Besparing door uitstroom 2025 (jaar 1)*	**€ 540.000** *Doorlopende besparing door uitstroom 2025 (jaar 2)*
Besparing vanuit 2026			**€ 337.500** *Besparing door uitstroom 2025 (jaar 1)*
Totaal	**€ 337.500**	**€ 877.500**	**€ 1.417.500**
Totaal Looptijd bestuurlijke opdracht	**€ 2.632.500**		

** Eerste jaar is 50% van de besparing meegenomen omdat niet iedere inwoner per 1 januari uitstroomt.*
** Tweede en derde jaar is 80% van de besparing meegenomen omdat niet alle inwoners duurzaam uitstromen.*

In werkelijkheid is de besparing financieel hoger, aangezien de gemeenten ook in deze jaren nog besparen als gevolg van eerdere bestuurlijke opdrachten. Ook na 2026 zal nog geprofiteerd worden van deze investering, aangezien de naar werk geplaatste inwoners nog steeds duurzaam aan het werk zijn en een besparing op de uitkeringslasten blijft houden. Hier is gerekend met 50 inwoners die per jaar extra uitstromen, elke inwoner meer zal de opbrengst flink doen stijgen. De RSD stelt echter een realistisch doel dat haalbaar is met de doelgroep waarbij situaties steeds complexer worden.

Maatschappelijke opbrengsten
Naast de besparingen op de uitkeringslasten zijn de brede maatschappelijk baten groot op het moment dat iemand gaat werken vanuit een uitkeringssituatie. Het betreft hier maatschappelijke baten op onder andere het gebied van gezondheidszorg, sociaal domein en veiligheid. Op basis van cijfers van het CPB en SCP zijn de maatschappelijke besparingen als iemand vanuit een uitkering gaat werken € 25.000 per jaar[14]. Als hier de besparing van de uitkeringslasten (gemiddeld € 18.000) van wordt afgehaald levert dit een besparing op van € 7.000 per inwoner per jaar. Uitgaande van 50 inwoners per jaar, die extra aan het werk gaan door de investering vanuit deze bestuurlijke opdracht, levert dit jaarlijks een brede maatschappelijke besparingen van € 350.000 op. Over de gehele looptijd is dit een besparing van ruim 1 miljoen euro.

Meer participatie
In deze opdracht gaat de aandacht niet alleen uit naar het begeleiden van mensen naar werk, maar, meer dan in de vorige opdrachten, ook naar het participeren in de samenleving wanneer werken (nog) niet aan de orde is. Hierbij richt de RSD zich altijd op de inwoners die dit het meeste nodig hebben. Dit zullen voornamelijk inwoners zijn die alleen zichtbaar zijn voor de RSD en waar geen andere partijen bij betrokken zijn. De RSD zal hierbij focus hebben voor kwetsbare inwoners met problemen die het zelf (nog) niet lukt om regie te nemen. De RSD zet zich in door de inwoner te activeren en wanneer nodig toe te leiden naar hulp, ondersteuning, vrijwilligerswerk of welzijnswerk. Tegelijkertijd zien we in de uitvoeringspraktijk dat een deel van deze inwoners toch vrij vlot de stap naar werk kan maken. De RSD werkt hiervoor integraal samen met de gemeenten en LEON-partners en verwijst door naar de relevante partijen. Op deze manier investeert de RSD in de meest kwetsbare Liemerse inwoners. Dit levert positieve effecten op voor zowel de persoon als de maatschappij als geheel.

Hieronder de belangrijkste voordelen van het investeren van mensen in de uitkering, ook wanneer werken (nog) niet aan de orde is.

Inclusie en menselijke waardigheid
Iedereen verdient het om de kans te krijgen. Om te groeien, zich te ontwikkelen en een zinvol leven te leiden. Door te investeren in mensen in de bijstand, geven we hen de mogelijkheid een actieve rol te spelen in de samenleving. Hiermee wordt direct geïnvesteerd in het verkleinen van kans-ongelijkheid, de kloof tussen verschillende groepen mensen en volgende generaties.

Preventie
Door te investeren in onze inwoners kunnen we erger leed en mogelijke oplopende kosten op allerlei gebieden voorkomen. Doordat de inwoner breder in beeld is, kunnen problemen eerder gesignaleerd worden. Het laten participeren van onze inwoners draagt bij aan een oplossing voor veel problemen[15]. Op termijn zal het beroep op gezondheidzorg[16] en dienstverlening binnen het sociaal domein verminderd kunnen worden, waaronder ook schuldhulpverlening. Ook heeft het bieden van perspectief en participeren een positief effect op het terugdringen van criminaliteit en vandalisme en het vergroten van de leefbaarheid in de wijken[17].
Het gaat hier om brede maatschappelijke besparingen die kunnen oplopen tot een besparing van jaarlijks € 5.000 per jaar per inwoner wanneer een inwoner actief gaat participeren. Zoals eerder aangegeven blijkt op basis van cijfers van het CPB en SCP dat de maatschappelijke besparingen, als iemand vanuit een uitkering gaat werken,

[14] *Nieuwsbericht Cedris "kwetsbare werkzoekende wordt dupe van krimp sociale infrastructuur" juli 2023*
[15] *Rapport Movisie "Hoe de participatiewet en de Wmo elkaar kunnen verstreken" april 2019*
[16] *Rapport Erasmus MC "Het monitoren van arbeidstoeleiding van mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt en gezondheidsproblemen" 2016*
[17] *Rapport SEO Economisch onderzoek "maatschappelijke kosten en baten dienstverlening van Pantar oktober 2016. (Bedragen zijn geïndexeerd.)*

€ 25.000 per jaar zijn[18]. Uitgaande van een uitkering die gemiddeld € 18.000 per jaar kost en een stelpost van uitvoerings- en begeleidingskosten van € 2.000 van een inwoner die actief gaat participeren maar in de uitkering blijft, zou dit een jaarlijkse besparing kunnen opleveren op brede maatschappelijke kosten tot € 5.000 per jaar per inwoner. Hierbij dient opgemerkt te worden dat wanneer meer inwoners vanuit deze groep in beeld komen en begeleid worden in eerste instantie het gebruik van zorg en voorzieningen sociaal domein breed kan toenemen. Echter dit gebeurt dan in een eerder stadium waardoor erger leed en mogelijk oplopende kosten voorkomen kunnen worden. Dit levert op een volledig mensenleven juist maatschappelijke besparingen op. In de eerste jaren nemen we daarom een reële maatschappelijke besparing op die kan oplopen tot € 3.000 per jaar.

Met de extra investering kunnen binnen deze opdracht 135 meer inwoners, die de stap naar werk (nog) niet kunnen maken, ondersteuning krijgen van de RSD bij het actief participeren in de samenleving. Dit kan de eerste jaren oplopen tot een brede maatschappelijke besparing van € 405.000 (135 x € 3.000) per jaar en later zelfs tot € 675.000 (135 x € 5.000) per jaar.

Totale besparingen
Bij elkaar kom je dan op onderstaande totale besparing gedurende de looptijd van de bestuurlijke opdracht.

Besparingen	
Besparing op uitkeringslasten	**€ 2.632.500**
Maatschappelijke opbrengsten door uitstroom naar werk (50 x € 7.000 x 3 jaar)	€ 1.050.000
Maatschappelijke besparing door actief participeren in de maatschappij (135 x € 3.000 x 3 jaar)	€ 1.215.000
Totaal	**€ 4.897.500**

Nuancering opbrengsten
Gemeenten ontvangen van het ministerie middelen voor het bekostigen van de uitkeringen. Dit noemt men het BUIG-budget. Dit BUIG-budget wordt vastgesteld aan de hand van heel veel verschillende parameters. Voor de ene gemeente pakt dit beter uit dan voor de andere gemeente. De laatste jaren zien we bijvoorbeeld dat Westervoort een voordeel heeft op het BUIG-budget en Zevenaar een behoorlijk tekort. Duiven schommelt daar tussen.
Als RSD hebben wij minimaal invloed op het BUIG-budget. Uiteraard zorgt meer uitstroom van inwoners naar betaald werk dat de uitgaven voor uitkeringen lager worden, maar het is niet realistisch om aan te nemen dat een verwacht tekort van bijvoorbeeld 10% door uitstroom teniet gedaan kan worden.
Als RSD doen wij er alles aan om te zorgen dat deze tekorten zoveel mogelijk worden gereduceerd.
Het maximale eigen risico van een gemeente is 10% van het BUIG-budget, wanneer voldaan wordt aan alle Vangnetvoorwaarden. Hierbij kunnen wij aangeven dat de RSD en de gemeenten de afgelopen jaren altijd voldaan heeft aan deze voorwaarden, wanneer er sprake was van een aanvraag Vangnetuitkering.

[18] *Nieuwsbericht Cedris "kwetsbare werkzoekende wordt dupe van krimp sociale infrastructuur" juli 2023*

8. Advies Cliëntenraad RSD

De RSD-Cliëntenraad heeft op 17 april 2023 voor de eerstekeer en op 26 juli voor de tweede keer input en aandachtspunten meegegeven voor de nieuwe bestuurlijke opdracht. Zij vinden het belangrijk om voor alle inwoners perspectief te bieden, ook wanneer werken (nog) niet aan de orde is. Daarnaast moet er aandacht zijn voor de financiële situatie van inwoners bij de overgang van uitkering naar werk of andersom. Ook aandacht voor een betrouwbare en toegankelijke overheid vinden zij belangrijk. Deze punten zijn meegenomen in deze opdracht.

Aan: Colleges van Burgemeester en wethouders van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Van: Cliëntenraad RSD de Liemers

Datum: 28 september 2023

Onderwerp: Advies inzake bestuurlijke opdracht 2024-2026 versie 19

Geachte college,

De cliëntenraad RSD de Liemers is gevraagd een advies uit te brengen inzake de bestuurlijke opdracht 2024-2026 versie 19.

De bestuurlijke opdracht is in concept minimaal 2 keer besproken in 2023 en toegelicht vanuit het management en beleidsmedewerkers. Dit heeft de cliëntenraad zeer op prijs gesteld.

De cliëntenraad heeft ook diverse vragen kunnen stellen en aandacht punten aangegeven in de concept fase en naar ons idee zijn die ook meegenomen in de voorliggende bestuurlijke opdracht versie 19.

Zoals in de samenvatting mooi weer gegeven willen we dat iedereen ertoe doet en naar vermogen meedoet. We streven naar gelukkige, verbonden en betrokken inwoners in de Liemerse samenleving. Hierin is het hebben van bestaanszekerheid en een zinvolle dagbesteding een belangrijke basis.

Ook helpt de RSD-inwoners op weg in de samenleving. Het liefst naar betaald werk, als dat niet kan is maatschappelijke deelname het hoogste doel. Hierbij moet vertrouwen het uitgangspunt worden mede gelet op de lessen uit de toeslagen affaire en de zoektocht naar nieuw bestuurlijk elan.

De cliëntenraad geeft een positief advies af met nog een heel klein aandachtspunt dat het stimuleren naar een maatschappelijke deelname ook vertaald kan worden als een positieve opbrengst.

Namens de Cliëntenraad RSD de Liemers,

Hans van Bussel
Onafhankelijk voorzitter

9. Afkortingenlijst

AMR	Arbeidsmarktregio
BUIG	Gebundelde uitkering voor het bekostigen van uitkeringen in het kader van de Participatiewet
CPB	Centraal Planbureau
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
KPI	Kritieke prestatie indicator
LEON	Leer- en Ontwikkelnetwerk
LKS	Loonkostensubsidie
NBW	Nieuw beschut werk
NUGGER	Niet uitkeringsgerechtigde
3 O's	Onderwijs, ondernemers en overheid
PW	Participatiewet
RMT	Regionale mobiliteitsteams
RWB	Regionaal werkbedrijf
SAM	Beroepsvereniging uitvoerders in het publieke sociaal domein
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SDL	Samenwerking de Liemers
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsorganisatie Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSP	WerkgeversServicepunt
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

Bijlage 1

Het DNA van de RSD de Liemers

De Liemerse netwerkorganisatie voor werk, participatie en inkomen

Samen doen wat nodig is

Wij hebben ons DNA gedefinieerd. Dit DNA is het uitgangspunt bij het opstellen van ons beleid en is de basis van onze dienstverlening. Ons DNA is opgebouwd uit drie kernwaarden en is uitgewerkt in 10 uitgangspunten.

Missie
Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de participatiewet, werken wij integraal met partners in het sociaal domein en zijn wij de verbindende factor.
Als netwerkorganisatie zijn wij de regisseur van de (door)ontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.

Kernwaarden

Ons DNA heeft 3 kernwaarden:

Perspectief
We zoeken samen met de inwoners naar een aantrekkelijk perspectief en doen een beroep op zelfstandigheid en eigen kracht.

Maatwerk
We onderzoeken gezamenlijk met de individuele inwoner en onze netwerkpartners de behoeften en de mogelijkheden van individuele inwoners en doen wat nodig is.

Vakmanschap
Wij zijn professionals. We werken methodisch en bieden continuïteit. Onze medewerkers zijn (zelf)kritisch, hebben een lerende houding en zoeken actief de samenwerking met de netwerkpartners.

Uitgangspunten DNA

Vakmanschap en houding
- Wij hebben een lerende houding.
  We wachten niet af en bewegen mee wanneer de eisen die onze omgeving aan ons stelt veranderen.
- We luisteren, staan naast inwoners en ketenpartners en werken op basis van vertrouwen.
- Wij stimuleren autonome keuzes van inwoners en verleiden hen tot ander gedrag.
  Als dat nodig is, leggen we een maatregel op.
- Wij zijn verbindend en zoeken de samenwerking in het brede sociale domein, benutten het informele netwerk van de inwoner en ons eigen netwerk.
- We zijn kostenbewust en staan voor maximaal resultaat op de lange termijn.

Re-integratie
Ons doel is uitstroom naar betaald werk. Als dit niet haalbaar is, richten we ons op maximaal meedoen in de maatschappij.

Werkgeversdienstverlening
Wij zijn een proactieve en betrouwbare netwerkorganisatie voor werkgevers, maatschappelijke organisaties en andere netwerkpartners.
Wij zijn ook werkgever en hebben in die rol een voorbeeldfunctie.

Rechtmatigheid
Wij kijken naar werk en inkomen vanuit één sociaal domein en een zorgvuldig klantbeeld. Uitstroom uit de uitkering is niet altijd de beste oplossing.
Iedereen heeft recht op bijstand als laatste vangnet van ons stelsel van sociale zekerheid. Wij handhaven de voorwaarden en plichten die aan dit recht zijn gekoppeld.

Toelichting op DNA

- De wereld van sociale zekerheid is sterk in beweging. De RSD heeft zich na de transities geheroriënteerd op haar visie op de mens, inclusieve arbeidsmarkt, dienstverlening en handhaving.

- De RSD wil handelen vanuit haar visie op het sociaal domein. Deze visie is samengevat in drie kernwaarden en 10 uitgangspunten en noemen we ons DNA. Dit DNA is de basis van ons beleid en uitvoering.

- De RSD bedient en verbindt inwoners, werkgevers en maatschappelijke organisaties. Dat doen we vanuit het idee dat mensen gelijkwaardig zijn, ongeacht de situatie waarin ze verkeren en het gedrag dat mensen op dat moment vertonen. De inwoner die hulp behoeft is gelijkwaardig aan de professional en is de expert van zichzelf.

We vinden dat iedereen mee moet kunnen doen in de maatschappij, maar ook dat mensen daarin eigen keuzes mogen maken. We vinden dat de arbeidsmarkt zich open moet stellen voor alle inwoners. Als de reguliere functie eisen niet passen, dan willen we zorgen dat er functie eisen komen die wel passen. Zo willen we de ontwikkeling van inwoners, hoe klein die stapjes ook zijn, stimuleren. Voor jongeren vinden we een doorlopende leerlijn noodzakelijk. De RSD wil hierin haar bijdrage leveren.

De RSD gaat niet alleen over participeren in termen van re-integratie en arbeidsmarkt. Maar ook over het verstrekken van uitkeringen. We vinden het goed dat er een vangnet is waar iedereen die dat werkelijk nodig heeft een beroep op kan doen. Juist omdat bijstand het laatste vangnet is, willen we ook serieus kijken naar andere wegen. Zijn alle mogelijkheden benut? Is het rechtvaardig dat dit laatste vangnet gebruikt wordt? We vinden dat de inwoner moet krijgen wat hij nodig heeft, maar als de inwoner niets nodig heeft en toch een beroep doet op voorzieningen, dan schromen we niet om te handhaven. We benaderen een inwoner vanuit vertrouwen, maar wordt dit vertrouwen beschaamd, dan nemen we maatregelen.

De Participatiewet (PW) is een integraal onderdeel van het sociaal domein. Er is één sociaal domein.
We vinden dat we met een brede blik naar de situatie van de inwoner moeten kijken en verder moeten kijken dan onze eigen uitvoeringstaak op de PW. We vinden het perspectief op de lange termijn belangrijker dan de korte termijn. Daarom kijken we naar het perspectief dat op de lange termijn behaald kan worden en maken daarbij een integrale afweging. We vinden het doel belangrijker dan de systemen.
Als dat nodig is, dan stappen we over loket-, financierings- en wettelijke grenzen heen om te doen wat nodig is (we noemen dat de omgekeerde toets). Hierbij zullen we andere partners nodig hebben. We kunnen het niet alleen en willen het ook niet alleen doen. We vinden dat de inwoner regie en eigenaarschap (naar vermogen) moet krijgen. We werken samen met het formele en informele netwerk van de inwoner en RSD. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder!

We vinden tijd, ruimte voor en aandacht aan de inwoner noodzakelijk om echt te kunnen werken aan perspectief. Zo kunnen we echt luisteren naar wat de vraag is en waar de mogelijkheden van de inwoner liggen. We houden rekening met het denkvermogen én het doenvermogen van de inwoner, zodat we wel een beroep doen op de eigen kracht en zelfredzaamheid zonder de inwoner te overvragen.
We vinden het noodzakelijk dat we continuïteit in onze dienstverlening bieden. Eenmaal in traject laten we niet meer los tot het doel is behaald.

Inwoners verdienen een professional die goed op de hoogte is van alle ontwikkelingen in ons werkveld en gebruik kan maken van de juiste interventies. Daarom vinden we voortdurend bijscholen essentieel en willen we een lerende organisatie zijn.

Verander muren in deuren

Bijlage 2

Memo naar aanleiding van motie gemeenteraad Westervoort

Onderwerp: Onderzoek naar de mogelijkheden van een Liemersbreed of eigen SW-bedrijf
Datum: 19 januari 2023

Strekking motie
Op 4 juli 2022 heeft de raad van de gemeente Westervoort een motie aangenomen waarin aan het college wordt gevraagd om de mogelijkheden te laten onderzoeken voor een Liemersbreed SW-bedrijf en als hier geen animo voor een Westervoorts SW-bedrijf. De raad wil het liefst zoveel mogelijk SW-werkplekken in de eigen gemeente en wil niet van Scalabor afhankelijk zijn. De belangen van de betrokken medewerkers mogen echter niet in het geding komen. Aan de RSD is gevraagd een reactie te geven op de motie. De RSD is verantwoordelijk voor nieuw beschut[19] en de gemeenten voor de SW[20].

Kansen voor lokale SW-werkplekken
Ook de RSD de Liemers ziet zeker kansen voor beschutte werkplekken bij werkgevers in Westervoort. Om SW-werknemers succesvol te kunnen plaatsen en aan het werk te houden, is het wel belangrijk om een aantal noodzakelijke randvoorwaarden in acht te nemen. Nodig is dat er voldoende begeleiding geboden kan worden, dat er voldoende taken op de beschutte werkplek zijn die aangepast kunnen worden aangepast aan het beschutte karakter en dat de betreffende werkgevers bereid zijn om samen te werken met het (in)formele netwerk van de werknemer. De RSD verwacht ook dat een (lokale) uitbreiding van het aantal Activerend Werk (AW)[21]-plekken zal leiden tot meer instroom in beschut werk. Ook voor mensen die Activerend Werk hebben, is het natuurlijk prettig om in de eigen woonplaats te werken.

Kanttekeningen bij lokale SW-werkplekken
Voor sommige werknemers is het juist beter om niet bij een lokale werkgever aan de slag gaan vanwege het ontbreken van een terugvaloptie. Het is immers cruciaal voor de re-integratie om SW-werknemers die uitvallen snel te kunnen herplaatsen. Hier is een infrastructuur voor nodig met veel verschillende beschutte werkplekken. Kleinere lokale werkgevers kunnen dit niet bieden. Ook hebben lokale werkgevers in de praktijk maar beperkt tijd en ruimte hebben om aan te sluiten bij het (in)formele netwerk van de werknemer. Voor duurzame plaatsing is dit noodzakelijk. Binnen een SW-bedrijf is die ruimte er over het algemeen wel en kan dus makkelijker aangesloten worden bij het (in)formele netwerk van de werknemer. Bij plaatsing bij lokale werkgevers zonder SW-bedrijf zal toch een relatief kostbare infrastructuur overeind gehouden moeten worden die dit mogelijk maakt.

Een eerste inschatting voor een Liemers SW-bedrijf
Om op een professionele manier invulling te geven aan alles dat met de dienstverlening voor SW-werknemers te maken heeft, zijn er diverse randvoorwaarden waar rekening mee gehouden moet worden. Om een terugvaloptie voor SW-werknemers die uitvallen te hebben, is het belangrijk dat een diversiteit aan beschutte werkplekken in de directe omgeving beschikbaar is. Hiervoor is het nodig dat verschillende typen werkplekken beschikbaar zijn op meerdere niveaus. Het liefst binnen de eigen organisatie, omdat snelheid bij re-integratie een wezenlijke factor is. Een zekere grootte en een bepaalde mate van diversiteit zijn dus noodzakelijk binnen het SW-bedrijf.

[19] Nieuw beschut is onderdeel van de Participatiewet en is voor werknemers met een hele hoge begeleidingsbehoefte of taakaanpassing die niet van een reguliere werkgever verwacht kan worden.
[20] SW is de “oude” Wet sociale werkvoorziening is voor werknemers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek maar minder begeleiding nodig hebben dan mensen met een indicatie Nieuw beschut.
[21] Activerend werk is een WMO-voorziening waar mensen zonder arbeidsvermogen werken.

Ook zullen er gebouwen, werkbegeleider, jobcoaches en een professionele HR-afdeling moeten komen. Dit laatste is nodig omdat vanwege de kwetsbare positie van SW-werknemers extra zorgvuldigheid gevraagd wordt bij de personele jaarplancyclus. Die zorgvuldigheid wordt ook gevraagd bij de uitvoering van de Wet Poortwachter. Het is immers lastiger om vanuit een beschutte werkplek in de WIA te komen. Ook is specifieke kennis over de SW, de SW-CAO en de CAO nieuw beschut werk noodzakelijk.
Het gaat om 81[22] Westervoortse SW-werknemers.

- 40 werknemers werken op detacheringsbasis bij externe werkgevers (bijvoorbeeld bij Skantrae in Zevenaar, E-Care in Duiven/Zevenaar en Vello in Duiven)
- 9 werknemers werken direct bij externe werkgevers en worden hierbij begeleid door Scalabor
- 32 werknemers zijn intern geplaatst binnen Scalabor.
  Van 10 van deze laatste groep is vastgesteld (module 8) dat zij niet naar een lokaal alternatief verplaatst kunnen worden. Mocht er voor gekozen worden om SW-werknemers over te plaatsen naar een lokaal alternatief dan hebben de betreffende medewerkers recht op een sociaal plan dat goedgekeurd is door de OR en door de vakbonden.

<u>Maatwerk</u>
Scalabor wil zich steeds meer profileren als hét arbeidsontwikkelbedrijf voor Midden-Gelderland. Echter is de vraag of Scalabor daarmee ook een breder aanbod gaat aanbieden. Het aanbod vanuit het RSD Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON) is in onze ogen veel breder en biedt meer maatwerk. Scalabor is een zeer gewaardeerde LEON-partner, maar centralisatie van aanbod bij Scalabor brengt een risico met zich mee. Het belemmert een onafhankelijke keuze in het belang van de klant.
De afgelopen jaren heeft de RSD geïnvesteerd in het LEON. Een netwerk van bijna 50 partners die trajecten en begeleiding aanbieden, afgestemd op de behoefte van de klant. Door inzet van de juiste partner is de klant verzekerd van een passend aanbod, wat de grootste kans op succes heeft. Door de inzet van LEON is maatwerk gegarandeerd en blijft de mogelijkheid om aanbod te vergelijken in het belang van de klant mogelijk.

<u>Ambtelijk advies</u>
Met de huidige kennis achten wij het niet haalbaar om de komende jaren te komen tot een Liemers Werkbedrijf.

[22] Peildatum: 30 juni 2022